

вважати як платформу для глибшого дослідження архетипів у подібних драматичних творах, адже якщо змінити цінності героя схожого на Даніеля, то можна буде спостерігати його зміни на відповідні архетипи.

А. Кухар

ТРАНСФОРМАЦІЇ ЖАНРУ ДЕТЕКТИВ НА ПРИКЛАДІ ДВОХ ЕКРАНІЗАЦІЙ ЗА РОМАНОМ А. КРІСТІ «ВБИВСТВО У СХІДНОМУ ЕКСПРЕСІ»

A. Kukhar

TRANSFORMATION OF THE DETECTIVE GENRE ON THE EXAMPLE OF TWO SCREEN ADAPTATIONS OF A. CHRISTIE'S NOVEL "MURDER ON THE ORIENT EXPRESS"

Кожен детектив несе в собі загадку, яку кожен читач чи глядач намагається розкрити до того, як всі карти будуть відкриті. Жанр детективу має певні ознаки, які йому притаманні, а саме: вбивство, погоня, розкриття мотивів, бійка тощо. І хоча цей жанр зберігає свою сталість, однак новітні технології та інтерпретації першооснови потребують глибинного дослідження цієї теми. Аналізуючи детективи, ми виявили деякі відмінності між класичним та сучасним детективним жанром. Для аналізу ми обрали фільми двох режисерів, які створили екранізації за однойменним романом А. Крісті «Вбивство у Східному експресі», а саме С. Люметом та К. Бранном. Надалі наведемо відмінності, які, на наш погляд, є суттєвими.

Сюжет і сюжетні прийоми. Класичний детектив має більш складний сюжет, де кожен елемент має своє значення. Саме так було в екранізації, знятою режисером Сінді Люметом в 1974 році. Якщо не зважати на надто довгі кадри з елементами пейзажу, то сам фільм структурований. С. Люмет йде за сюжетом першооснови та створює інтригу майже із початком зав'язки сюжету. Цю інтригу режисер розкриває лише під час розв'язки, і глядачу складно виявити антагоніста навіть в середині фільму.

У сучасному детективі більше акценту на психологічний аспект персонажів та складність сучасного світу. В екранізації режисера Кеннета Брана 2017 року сюжет не тягнеться довго, режисер використовує активний темпоритм, як подієвий, так і монтажний. Проте режисер додав у свою екранізацію монологи в більш меланхолійному настрої, що розкривають душу людини. Заглиблюючись у внутрішні співпереживання героя, глядач персоніфікує та ототожнює себе з героєм. І на відміну від екранізації 1974 року, мотив антагоніста розкривається поступово.

Персонажі. У класичному детективі часто зустрічаються типові персонажі, такі як розумний детектив і його помічник. В екранізації 1974 року все дійсно так. Еркюль Пуаро — детектив, його поведінкова стратегія спрямована на висміювання злочинців та демонстрацію самовпевненості та надздібностей, які викликають у глядача подив та недовіру до героя.

У сучасних детективах персонажі можуть мати більш реалістичний характер, з більш складними мотиваціями та переживаннями. Режисер фільму 2017 року обирає іншу поведінкову стратегію для головного героя. Пуаро намагається відразу розгадати загадку, але стикається з перепонами, які більше його залуптують та ставлять у глухий кут. Його пригнічений стан характеризується меланхолійними монологами. Щодо антагоніста, то на нього падає підозра майже відразу. Це є корінною відмінністю при порівнянні антагоністів класичної та сучасної детективної екранізації.

Середовище. Класичні детективи часто відбуваються в затишних місцях, таких як англійські села або великі міста, де кожен має таємниці. У даному випадку картина подій розгортається в потязі, але з огляду на те, що експрес має тимчасово припинити рух десь далеко в горах, тобто ніхто втекти не може, бо це вірна смерть, то всі персонажі мають «свій» тимчасовий притулок.

Сучасні детективи можуть більше висвітлювати проблеми сучасного світу, такі як технології, політика або соціальні питання. В екранізації 2017 року, по-перше, висвітлюється тема расизму, але не надто гостро. Також всі дії у фільми не обмежені лише потягом. Персонажі виходять на вулицю, а також завершують розслідування, сидючи в тунелі за великим столом.

Загальна атмосфера. Класичні детективи часто створюють атмосферу загадковості, де кожен може бути підозрюваним. Це безсумнівно так. В екранізації 1974 року одразу панує атмосфера загадковості, і глядач вже з перших хвилин хоче знати абсолютно все, що сталося. Оскільки режисер не дав зрозуміти глядачам по виразам обличчя персонажів, хто винен, то інтригу вдається зберегти до самого кінця.

Сучасні детективи можуть бути більш напруженими й динамічними, з більшим акцентом на екшн та інтригу. В екранізації 2017 року присутня як і погоня, так і бійка, та навіть спроба вбивства детектива. Хоч режисер обрав шлях розкриття мотивів героїв достатньо швидко, глядачу, безсумнівно, буде цікаво, як саме розслідування дійде до свого кінця.

Проаналізувавши дві екранізації за однойменним романом «Вбивство в Східному експресі», можемо окреслити наступні висновки:

Класичний та сучасний детективи, на прикладі екранізацій 1974 та 2017 років, відрізняються сюжетними прийомами (наприклад, у фільмі 1974 року сюжет тягнеться довго, а інтригу режисер розкриває лише під час розв'язки, тому глядачу складно виявити антагоніста навіть в середині фільму, проте у фільмі 2017 року сюжет не тягнеться довго, режисер використовує активний темпоритм, як подієвий, так і монтажний, а мотив антагоніста розкривається поступово). Також детективи двох епох різняться у характерах персонажів (у фільмі 1974 року детектив більш впевнений, а другорядні персонажі не розкривають глядачу цілком, на відміну від фільму 2017 року, тут як і детектив, так і інші герої скеровують увагу глядача на свої переживання та емоції). І також не забуваємо про загальну атмосферу (класичні детективи часто створюють атмосферу загадковості, де кожен може бути підозрюваним, а в сучасному, як от в екранізації 2017 року, присутня як і погоня, так і бійка, та навіть спроба вбивства детектива).

На наш суб'єктивний погляд, сучасному глядачеві може імпонувати одразу два види детективів. Детективи у виконанні Артура Конан Дойля, а також історії про всім відомого нам Шерлока Холмса виглядають, на мій погляд, більш динамічно, ніж романи, написані Агатою Крісті. Але, напевно, це також залежить і від смаків до літератури самої людини, яка читає чи дивиться.

О. Kosachova

PECULIARITIES OF EDITING TECHNIQUES IN THE PEPLUM FILM GENRE

О. Косачова

ОСОБЛИВОСТІ МОНТАЖНИХ ПРИЙОМІВ У КІНОЖАНРІ ПЕПЛУМ

Epic essence, historicity, large-scale battles, adventures, mythology and impressive visual effects characterize the peplum genre in cinema. The film of the peplum genre is